

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Studijní obor: **AjL-ČjL/uSŠ**

Název práce: **Transformace artušovské látky ve fantasy literatuře**

Autorka práce: **Bc. Aneta Hřebejková**

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Tomáš Jajtner, Ph.D. et Th.D.**

Oponent diplomové práce: **doc. PhDr. Ladislav Nagy, Ph.D.**

Stručná charakteristika práce

Diplomová práce Anety Hřebejkové zpracovává proměny artušovské látky ve vybraných dílech anglické fantasy literatury posledních padesát let: trilogii Mary Stewartové o kouzelníku Merlinovi, *Kouzelník Merlin (The Crystal Cave, 1970)*, *Meč krále Artuše (The Hollow Hills, 1973)* a *Okouzlený kouzelník (The Last Enchantment, 1979)*, *Mlhy Avalonu (The Mists of Avalon, 1983)* Marrión Zimmer Bradleyové a *Pohřbený obr (The Buried Giant, 2015)* Kazua Ishigura. První dvě kapitoly se věnují problematice žánru „fantasy“ literatury a dějinám artušovského tématu, kapitoly 3-5 pak vlastní analýze zmíněných děl. Autorka sleduje proměny dějové linky i specifické důrazy jednotlivých zpracování, tj. rekontextualizaci a restrukturalizaci nejrozličnějších postav příběhu (kouzelník Merlin, homoerotické vztahy hlavních protagonistů, nový význam okrajových postav příběhu), pojem „nadpřirozena“, náboženské problémy, ale i vztah paměti a zapomnění. Práce je zakončena celkovým shrnutím.

Celkové zhodnocení

Práce Anety Hřebejkové vychází z jejího trvalého zájmu o fantasy literaturu, tvorbu J. R. R. Tolkiena i z jejích předchozích prací o artušovské látce. Vlastní koncept DP si vytvořila sama, přičemž zpracovala poměrně rozsáhlý pramenný materiál (od raně středověkých legend či kronikářských záznamů po klasické tvary artušovské látky ve vrcholném středověku a jejich „druhý“ život v imaginaci renesanční (např. v díle E. Spensera), barokní (např. v opeře H. Purcella *King Arthur, or The British Worthly* z roku 1691), či viktoriánské, např. v poezii lorda Tennysona). Neopomíná ani satirický, „rekontextualizující“ potenciál těchto příběhů, tak jak ho nacházíme např. v díle Marka Twaina *Yankee z Connecticutu na dvoře krále Artuše (A Connecticut Yankee in King Arthur's Court, 1889)*, ale i v některých současných zpracováních. Ukazuje tím širší otázek a problémů, které posléze traktuje ve vlastních analýzách. Zajímá se o problematiku vymezení pojmu „fantastická“ literatura, či anglicizující termín „fantasy literatura.“ V teoretické části DP jde vposledku o to, do jaké míry lze „fantastično“ považovat za obecný jev nejrozličnějších literárních projevů (existuje tedy nějaká neproblematická, jednoznačná definice tohoto žánru?), zda je to forma „úniku“ do současné „reality“ (tj. zda se „fantastično“ definuje pouze jako polární opozice „reality“), jak „poznáváme“ příběhem či jak se můžeme projektovat i do onoho kanonizovaného „illud tempus“ těchto dávných příběhů, legend či mýtů v celé širší tázání – etické otázky (láska a hrdinství) a zásadní filozofická paradigmat: proměny vypravěčské perspektivy (jak vypadá tento příběh vyprávěný ženskou postavou?) či vztah minulosti, přítomnosti a budoucnosti (problém paměti a zapomnění a vztah minulého příběhu

čteného a prožívaného v „otevřené“ současnosti). V tomto smyslu stojí za to zmínit také potenciál „didaktické interpretace“ (L. Lederbuchová) takto analyzovaných příběhů, tj. jejich předávání a „čtení“ v učebním procesu či v učitelské profesi obecně, na niž se Aneta připravuje.

Osobité pojetí celé DP se projevuje i ve velmi osobním tónu celé práce, který není u kvalifikačních tezí úplně obvyklý. Autorka pojímá text dialogicky, často poněkud „vemlouvavě“. Takové rozhodnutí jistě není bez problémů, protože na rozdíl od standardního neosobního jazyka předpokládá jakousi „sympatii“ na straně čtenáře, který autorčino vyprávění nejen čte a dekoduje, ale také sdílí. Nechávám na oponentovi, aby posoudil míru či adekvátnost takového řešení. Při konzultacích jsem Anetu na toto úskalí upozorňoval. Přesto mám za to, že tento přístup, blížící se zmíněné „didaktické interpretaci“, tj. otevřené čtení textu, které poukazuje k možnostem kreativního „o-slovení“ na straně čtenáře (rekontextualizované „převyprávění“ textu, významové rozdíly spojené s doplněním či zdůrazněním jistých prvků apod.), lze chápat i jako specifickou formu, ke které autorka při práci s danými díly dospěla, ale i způsob, jak aktivně, kreativně a opravdu „sym-paticky“ přistoupit k práci tak nutné (a zároveň tak nevďěčné), jako je předávání literárního povědomí či - chcete-li - „literární inteligence“ budoucím generacím.

V této práci přeji autorce nejen úspěch, ale především pocit opravdového naplnění.

Práci **doporučuji** k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **výborně**

19. 8. 2022

Datum

Podpis